

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 kron, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej.

Tečaj LIV.

V Ljubljani, 1. marcija 1901

List 9.

Kako naj ljubim Te, Zveličar moj.

Kako naj ljubim Te, Zveličar moj,
kako naj duška dam ljubezni tej,
kako naj čustev teh in misli broj
svitló vsplamtéva mi v veljavi vsej?

Ti vidiš mi, moj Bog, na srca dno . . .
Ugledal tam si mojih želj čistost;
Glej, želje te na jezik mi teko,
tù so mi neizmerjena sladkost! —

Odrplo vrata si mi na stežaj,
ljubeče božje, ljubljeno Srce . . .
Vzhitim takoj, takoj v Tvoj naročaj,
v ljubezni Tvoje se vtopim morjé! — —

Zmagoslav.

Postna postava

Ijubljanske škofije za leto 1901.

Pooblaščen od svetega Očeta dne 8. julija 1899 morem za našo škofijo tudi za leto 1901 gledé posta mnoge polajšave od splošne cerkvene postave dopustiti. Vsi verniki naj pazijo na sledeče določbe:

I. Dnevi strogega posta t. j. dnevi, o katerih se ne sme meso jesti in je dovoljeno samo enkrat se nasititi:

1. Pepelnična sreda in zadnji trije dnevi velikega tedna.

2. Petki v štiridesetdanskem postu in v adventu.

3. Srede, petki in sobote v kvaternih dnevih.

4. Vse od cerkve zapovedane vigilije, t. j. dnevi pred binkoštimi, pred praznikom svetega Petra in Pavla, vnebovzetja Marijinega, vseh

svetnikov, brezmadežnega spočetja in pred Božičem.

II. Dnevi nekoliko polajšanega posta, t. j. v katerih je dovoljeno le enkrat se nasititi, zraven pa dovoljeno opoldne jesti meso:

1. Vsi ostali dnevi štiridesetdanskega posta razen nedelj.

2. Srede v adventu.

III. Dnevi same zdržnosti od mesa, t. j. dnevi, v katerih je dopuščeno večkrat se nasititi, ni pa dovoljeno meso jesti:

Vsi ostali petki celega leta.

IV. Ob zgoraj (sub. I. et III.) prepovedanih dnevih je vendar dovoljeno meso jesti:

1. v vsej škofiji, kadar na prepovedan dan pride cerkveno zapovedan praznik.

2. V onih krajih, kjer se slovesno obhaja praznik cerkvenega patrona, ali pa je semenj.

3. nekaterim osebam in sicer:

vsak dan smejo meso jesti delalci v rudokopih in v tovarnah, sprevodniki po železnicah, popotniki, kadar morajo jesti v železniških gostilnah; vsi, ki so z družino in postrežniki zavoljo zdravja v kopelih; vsi, ki so po okolnostih primorani jesti v javnih gostilnah in oni, ki so od drugih odvisni, pa si ne morejo oskrbeti postnih jedi.

V. Vsak dan je dovoljeno jedi zabeliti ne samo z maslom, ampak tudi z živalsko maščobo.

VI. Ob dnevih posta in ob nedeljah v štiridesetdanskem postu se pri istem obedu ne smejo jesti ribe in meso.

Kar se tiče večerje ob dneh nekoliko polajšanega posta, prosim in želim, da se zvečer meso ne bi jedlo; vendar pa zavoljo dosedanje navade dopuščam nekoliko mesa tudi pri večerji vsem razen duhovnikom svetnim in redovnim, bogoslovcem, alojznikom, redovnikom, redovnicam in vsem prebivalcem v njihovih zavodih.

Upam, da se Vas mnogo danih polajšav ne bo posluževalo; vse one pa, ki se jih bodo posluževali, opominjam, naj si pomanjkanje v postu nadomesté z drugimi dobrimi deli, n. pr. z molitvijo, ako izmolijo dotične dneve po petkrat „Oče naš“ in „Češčena si Marija“ na čast pet ran Jezusovih, ali pa z obilnejšo miloščino potrebnim siromakom.

† **Anton Bonaventura,**
knez-škof.

MIHAEL,

po božji milosti in po božjem usmiljenju
knezškof Lavantinski,

mногоčastiti duhovščini in vsem vernikom svoje škofije pozdrav, blagoslov in vse dobro od Boga Očeta in Boga Sina v edinosti svetega Duha!

V Gospodu ljubljani škofljani!

Kakor sem začel svoj lanjski postni pastirski list, tako začnem tudi letošnjo poslanico s prestarim, častitljivim katoliškim pozdravom: Hvaljen bodi Jezus Krist! In vem in sicer zanesljivo vem, da mi soglasno vsi iz vsega srca odzdravljate: Na večne čase! Amen.

Minolo zlato leto je posvečeno in darovano kralju kraljev in vladarju vladarjev, Kristu Jezusu. V tem znamenitem jubilejnem letu 1900 se je pokazalo, da božji Izveličar Jezus Krist še vedno krepko živi v srcih Lavantinskih škofljanov, pa da vlada, da gospoduje in slavno zmaguje v prelepi škofiji.

V počeščenje in v proslavo kralja veličastva so se priredile v škofiji razne jubilejske slavnosti. Dne 24. aprila je praznovalo katoliško gopsinsko društvo v Mariboru štiridesetletnico svojega obstanka in svojega blagonosnega delovanja. Ta izpodbudna svečanost je bila javna izpričba vdanosti in zvestobe ljubemu božjemu Izveličarju, katerega presveti osebi služijo blage katoliške gospe in mladenke Mariborske, ko z združenimi močmi skrbijo in delajo za ubožce, reveže, bolnike in trpine vsake vrste. Ta krasni, nepozabljivi jubilejni praznik je bil gласen in živ pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Krist!

Od dne 30. aprila do 8. majnika 1900 se je po gorečih misijonarjih iz družbe Jezusove obhajala v stolni in mestni župnijski cerkvi v Mariboru jubilejna pobožnost, ki je bila neizmerno blagonosna za prebivalce Mariborskega mesta. Nad dvetisoč jih je pristopilo k mizi Gospodovi. Tudi to slavje je bilo daleko doneč pozdrav: Hvaljen bodi Jezus Krist!

Četrto nedeljo po veliki noči, dne 13. majnika istega leta, je hvale vredno društvo vednega češčenja presvetega rešnjega Telesa in v podporo ubožnih cerkev Lavantinske škofije praznovalo v stolni cerkvi slovesnost blagoslovljenja društvene zastave v proslavo in počeščenje učlovečenega Boga in Izveličarja, kateri živi, vlada in zapoveduje v svojem evharističnem kraljestvu, v zakramentu zakramentov.

Gласen pozdrav Hvaljen bodi Jezus Krist: so bili nadalje nepričakovano mnogi sveti misijoni in ljudske duhovne vaje, tridnevnice in devetdnevnice, ki so se preteklo sveto leto obhajale po vsej škofiji z najboljšim uspehom; poleg teh pa še javne procesije in božje poti k raznim svetiščem v škofiji in zunaj škofije.

Dne 11. julija sem svečano konsekriral zalo župno cerkev sv. Jurija pod Taborom, in dne 11. avgusta sem slovesno posvetil novo pozidano dvastolpno župnijsko cerkev k sveti Mariji, materi usmiljenja, v graškem predmestju v Mariboru, v navzočnosti skoraj sto duhovnikov in neštevilne množice vernega ljudstva iz vseh delov razsežne škofije. Nato so dohajale neštevilne procesije v Maribor, pozdravit Marijo, mater milosti božje, v njenem novem krasnem svetišču in priporočat se njenemu mogočnemu materinemu varstvu.

Meseca julija je zborovala v Mariboru avstrijska Leonova družba, katera hoče božjemu Učeniku pripraviti pot v srca gojiteljev vede, umetnosti in slovstva. — Meseca septembra se je ob velikanski udeležbi dušnih pastirjev na najčastitljiviši način vršila tretja škofijska sinoda. — Ob priliki sedemdesetega rojstnega dne Njih veličanstva našega predragega cesarja in ljubega deželnega očeta Frančiška Jožeta I. je hvalevredno Cecilijino društvo dne 3. in 4. oktobra imelo na prav izpodbuden način svoj občni zbor. — Dne 22. novembra se je v stolnici in v cerkvi sv. Alojzija vršil prvi evharistični shod, ki bo gotovo vsem udeležencem ostal vedno v sladkem in blaženem spominju. Bil je nad vse lep, ganljiv in častitljiv. — Slednjič še naj omenim, da je mnogo duhovnikov in vernikov potovalo v Rim, udeležiti se tamkaj jubilejskega odpustka.

Tako je bilo sveto jubilejno leto 1900 mnogim Lavantincem prijeten povod, obnoviti v sebi duha pokore in pobožnosti. Oživljenje verske gorečnosti in pobožnosti pa je blagodejno vplivalo na splošno blagostanje; zato je bilo lansko leto v resnici prijetno leto Gospodovo (Luk. 4, 19), je bil prijeten čas (I. Kor. 6, 2), ki nam je prinesel mnogo tolažbe in mnogo upanja za bodočnost. Da, preteklo leto je bilo za Lavantinsko škofijo v resnici zlato leto, ker je bilo izredno blagoslovljeno v duhovnem in v gmotnem oziru. Pač že dolgo nismo imeli tako rodovitnega leta kakor je bilo zadnje leto devetnajstega stoletja. Pridelalo se je obilo žita, vina in sadja. Potok božjega blagoslova je bil razlit po vsej širni škofiji. Zato smo ob sklepu starega leta s hvaležnim srcem zapeli prelepo zahvalnico: Te Deum laudamus! Tebe, Bog, vsi hvalimo!

Novo leto 1901 smo začeli z gorečo molitvijo: Veni, creator, Spiritus! Pridi, stvarnik, sveti Duh! Zapeli smo, pobožno proseč, to cerkveno pesem v noči od starega na novo leto pred izpostavljenim svetim rešnjim Telesom. Duh božji, duh Jezusa Krista naj oživlja in prešinja vse v novem letu in v novem stoletju. Novo

leto in stoletje izročamo v božje varstvo tistega, ki nosi mesijanska ali od prerokov napovedana imena: Čudežni, svetovalec, močni Bog, oče prihodnjega veka, knez miru. (Iz. 9, 6).

Tudi tekoče leto je zelo znamenito leto, ker je nadaljevanje preteklega svetega leta in je potem takem tudi sveto leto. Česar smo upali in pričakovali, da se bo namreč vernikom, ki leta 1900 niso mogli potovati v Rim, omogočilo, leta 1901 zadobiti doma jubilejski odpustek, to se je zgodilo v resnici. Naš slavno vladajoči papež Leon XIII. so z napovednim pismom *Temporis quidem sacri* od dne 25. decembra 1900 veliki jubilej, ki se je leta 1900 obhajal v Rimu, že podaljšali za ves katoliški svet. V teku šest mesecev bode povsod po katoliških škofijah mogoče, udeležiti se jubilejskega odpustka, ki je vedno popolnoma odpustek. Dotična potrebna navodila vam bodo pravočasno oznanili in razjasnili vaši dušni pastirji.

Sveti oče papež Leon XIII. so v primerno zaključenje in spodobno dokončanje velikega in splošnega jubileja v Rimu izdali prekrasno okrožnico *Tametsi futura* od dne 1. novembra 1900. S tem apostolskim pismom, ki govori o njem, o katerem bo večno veljala beseda: Jaz sem pot, resnica in življenje — s tem apostolskim pismom hočemo nekako vpeljati in pripraviti sveto leto v naši škofiji. Zato ga priobčim v vsem obsegu. Pravi svoj pastirski list za letos vam pošljem ob drugi slovesni priložnosti. Govoril bo o največjem in najvišjem zmagoslavju Jezusa Krista na zemlji.

Zgoraj omenjeno pismo Njih svetosti do častitljivih bratov patrijarhov, primatov, nadškofov in škofov, ¹⁾ je vredno vse pozornosti in vsega premišljevanja, glasi se tako-le:

Častitljivi bratje!

Pozdrav in apostolski blagoslov!

Dasiravno ne moremo biti brez skrbi, ako gledamo v prihodnost, marveč nas marsikaj napolnjuje z velikim strahom, ker se nahajajo v javnih in zasebnih zadevah tolika in tako globoko vkoreninjena zla; vendar vidimo, da je dotekajoče stoletje po milosti božji rodilo nekoliko upanja in tolažbe. Nihče namreč naj ne misli, da je obnovljeno premišljevanje duhovnih blaginj in vzbujena gorečnost v krščanski veri in pobožnosti brez pomena za splošno blagostanje. Da so pa te čednosti v sedanjem času pri mnogih zopet oživele in se vtrdile, to pričajo dovolj jasna znamenja. Glejte, sredi zapeljivosti sveta in vkljub tolikim oviram, ki se stavljajo pobožnosti, hitele so vendar na migljaj svetega očeta od vseh strani številne množice h grobovoma svetih apostolov; domačini kakor tujci so

¹⁾ Latinski izvirnik se nahaja v »Kirchliches Verordnungsblatt für die Lavanter Diocese« z dne 1. decembra 1900, št. XI. str. 116 — 120. (Kš. dr. Napotnik). Istotako je natisnjen: »Ljubljanski škofijski list« dne 21. decembra 1900, št. VII. str. 99 — 104. (Ured.)

očitno pričali sveto vero ter so zaupajoč v podeljeni odpustek svete cerkve, z večjo gorečnostjo vporabljali sredstva večnega izveličanja. Koga bi nadalje ne ganila splošna in nenavadno goreča pobožnost do Izveličarja človeškega rodu? Najboljših časov krščanstva vredna se more smatrati ta gorečnost toliko tisoč in tisoč ljudi, kateri enega srca in ene misli od solčnega vzhoda do zahoda pozdravljajo ime Jezusa Krista in oznanjujejo njegovo hvalo. O, da bi se ta gorečnost v podedovani veri vnela v mogočen ogenj in da bi sijajni vzgled mnogih ganil vse!

Kaj je namreč sedanjemu času toliko potrebno, kakor da se povsodi po državah zopet obudi krščanski značaj, da oživijo stare čednosti? To je nesreča, da so mnogi in premnogi oglušeli ter ne slišijo, česar jih spominja to obnovenje pobožnosti! In vendar ako bi poznali dar božji, ako bi pomislili, da ne more biti nič žalostnejšega, kakor odpasti od Rešitelja sveta, in odpovedati se krščanskemu življenju, gotovo bi se tudi oni vzdramili in bi se nagloma povrnili na pravo pot, da se rešijo pogina. Braniti in širiti kraljestvo Sinu božjega na zemlji in delati na to, da se ljudje izveličajo po udeležbi božjih milosti, to je delo svete cerkve, tako važno in njej tako lastno, da je prav v tem delovanju vsa njena veljava in moč. Mislimo, da smo do današnjega dne po vseh močeh delali na to v oskrbovanju pretežavnega in skrbi polnega najvišjega pastirstva: vam pa, častitljivi bratje, je gotovo navadna, da vsakdanja skrb, da z Nami svoje misli in svoje trude posvetile temu opravilu. A oboji se moramo po razmerah časa truditi še za kaj višjega in posebno o priliki svetega leta moramo z nauki, z nasveti, z opominji razširjati spoznanje Jezusa Krista in ljubezen do njega, ako se bode slušal naš glas, ne toliko med onimi, mislimo, ki radovoljno sprejemajo krščanske resnice, marveč med vsemi drugimi nad vse nesrečnimi, ki imajo krščansko ime, pa živé brez vere in brez ljubezni Kristove. Ti se Nam najbolj smilijo; ti naj bi spoznali sosebnost, kaj delajo in kam bodo zabredli, ako se ne spametujejo.

Jezusa Krista nikoli in nikakor ne poznati, je sicer nesreča, nad vse velika, pa brez trdovratnosti in brez pregrehe nevhvaležnosti; toda po spoznanju ga zaničevati ali pozabiti, je hudobija tako ostudna in nespametna, da bi se zdela človeku skoraj nemogoča. Saj je on začetnik in vir vseh dobrot; in kakor se človeški rod ni mogel odrešiti brez posredovanja Kristovega, tako se tudi ohraniti ne more brez njegove moči.

„V nikomur drugem ni izveličanja, ker nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi se mogli izveličati.“¹⁾ Ali ne uče ljudstva, katerim ne sveti luč krščanstva, s svojim vzgledom dovolj glasno, kakšno je življenje ljudi, ki ne vedo nič o Jezusu, ki je božja moč in božja modrost: kakšni so njihovi nravi, kakšen je njih konec? Kdor le nekoliko pomisli njih dušno slepoto, popačenost njihove narave, njih strašne prazne vere in strasti, ki jih opisuje sv. Pavel²⁾, ta bo čutil v svoji duši hkrati usmiljenje in grozo. — Kar omenjamo tu, je obče znano, da se ne preišljuje in ne preudarja obče. Kajti gotovo bi ne odtujevala prevzetnost, in bi malomarnost ne mamila toliko ljudi, ko bi se povsodi ohranil spominj božjih dobrot, in ko bi se človek gošče spominjal, česar ga je Krist rešil in kako visoko ga je povzdignil. Oropan nebeske dedščine in prognan je človeški rod toliko vekov dan za dnevom drvil v pogubljenje, zakopan v strašna zla, ki jih je rodil greh prvih starišev in katerih ni mogla ozdraviti nobena človeška pomoč, dokler ni prišel Krist Gospod, z nebes poslani Odrešenik. Njega je Bog sam ob začetku sveta obljubil kot prihodnjega premagalca in strahovalca peklenške kače: zato so njegov prihod s srčnim hrepenenjem pričakovala naslednja stoletja. Da je le On naše upanje, naznanjali so davno in jasno izreki svetih prorokov; da, tudi zgodovina, dejanja, naprave, postave, obredi, daritve izvoljenega ljudstva so oznanjevale razločno in jasno, da bode človeškemu rodu došlo popolno in dovršeno izveličanje v njem, kateri je bil naznanjen obenem kot prihodnji višji duhovnik in kot spravni dar, kot obnovitelj človeške prostosti, kot knez miru, kot učitelj vseh narodov, kot ustanovitelj kraljestva, ki bode trajalo na večne čase. Z vsemi temi, po obliki različnimi, stvarno pa skladnimi imeni, podobami in prerokbami se je napovedaval On edin, ki se bode enkrat za nas daroval iz prevelike ljubezni, s katero nas je ljubil. Zares, ko je prišel čas izvršitve božjega sklepa, se je edinorojeni Sin božji učlovečil, zadostil je s svojo krvjo v preobilni meri in popolnoma razžaljenemu veličanstvu Očeta in si je prisvojil s toliko ceno odkupljeni človeški rod. „Niste odkupljeni s strohljivimi rečmi, z zlatom ali s srebrom . . . temveč z drago krvjo Krista, kakor neomadežanega in nedolžnega jagnjeta.“³⁾

¹⁾ Dej. ap. 4, 12.

²⁾ Rimlj. 1.

³⁾ I. Petr. 1, 18, 19.

Tako je vse ljudi, ki so bili že podložni njegovi oblasti, ker je vseh stvarnik in ohranjevalec, tako je vse ljudi pridobil zopet v svojo last, ker jih je resnično in v pravem pomenu odkupil. „Niste svoji, ker odkupljeni ste z drago ceno.“¹⁾ Tako je Bog vse obnovil v Kristu. „Skrivnost svoje volje, po svojem dopadenju, po katerem je sklenil sam pri sebi, potem ko bo izpolnjen namenjeni čas, vse obnoviti v Kristu.“²⁾ Ko je bil izbrisal rokopis postave, ki je bil nam nasproten, in ga je pribil na križ, utolažila se je takoj jeza božja, razrešile so se vezi starodavne sužnosti v pogubni zmoti tavajočemu človeškemu rodu, zadobil je zopet ljubezen božjo, prejel njegovo milost, odprla so se mu vrata večnega izveličanja in podelila se mu je pravica do nebes, dala pa so se mu tudi sredstva izveličanja. Tedaj je človek, kakor prebujen iz dolgega smrtnega spanja, zagledal zopet luč resnice, po kateri je toliko stoletij hrepenel in jo zastonj iskal; in spoznal je pred vsim, da je rojen za mnogo višje in mnogo veličastnejše dobrine, kakoršne so one, katere spoznavamo s svojimi počutki, one strohljive in minljive, na katere je navajal poprej vse svoje misli in skrbi; spoznal je, da je edino to namen človeškega življenja, to nja najvišja postava, to njegov poslednji cilj, da, kakor smo izšli od Boga, se enkrat zopet povrnemo k Bogu. Na tej podlagi se je začela obnavljati in je zopet oživila zavest o vrednosti človeške narave, vnela se je v srcih vseobsežna bratska ljubezen; vsled tega so se dolžnosti in pravice deloma izpopolnile, deloma na novo ustanovile in obenem so oživele polagoma čednosti, kakoršnih bi si niti domišljevali ne bili mogli stari modrijani. Vse to je dalo mišljenju, življenju in nravi novo smer, in ko se je bilo razširilo spoznanje Odrešenikovo in ko je bila nja moč, ki je pregnala nevednost in pregrešnost pradedov, prešinila najtanše žile državnega življenja, tedaj je nastopila ona izpremembra vseh odnošajev, ki se je porodila iz krščanske olike narodov in je popolnoma preobrazila obličje zemlje.

Premišljevanje teh reči, častitljivi bratje, nas napolnjuje z nekakim brezmejnim veseljem, pa tudi mogočno opominja, da smo iz vsega srca hvaležni božjemu Izveličarju, da pa tudi druge izpodbujamo k hvaležnosti do njega.

Dolga doba nas sicer loči od začetkov našega odrešenja; ali kaj dene to, saj je moč od-

¹⁾ I. Kor. 6, 19, 20.

²⁾ Efež. 1, 9, 10.

rešenja večna in so nja milosti stalne in neumrljive. On, kateri je enkrat obnovil naravo po grehu popačeno, On jo hrani in jo bo hranil vekomaj: Dal je samega sebe v rešilo za vse¹⁾... V Kristu bodemo vsi živeli²⁾... In njegovemu kraljestvu ne bo konca.³⁾ Tako je po večnem sklepu božjem v Kristu Jezusu izveličanje za vsakega in za vse; oni, ki njega zapustijo, pripravljajo v svoji zaslepljenosti pogubljenje sebi samim, so pa obenem, kolikor je na njih ležeče, tudi vzrok, da se človeška družba nagloma zopet pogreza v brezdno nesreče in bede, iz katerega jo je rešil Odrešenik po svojem usmiljenju.

Čedalje bolj se namreč oddaljujejo od zaželjenega cilja vsi, ki v nestalni zmoti krenejo na stranske pote. Enako mora otemneti um in žalostna zmešnjava krivih nazorov mora mamiti duhove, ako se zaničuje čista in jasna luč resnice. Kakošno upanje ozdravljenja še preostaja njim, ki zapuste začetek in vir življenja? Pot, resnica in življenje pa je edino le Krist. „Jaz sem pot in resnica in življenje;“⁴⁾ tako da, ako se zanemarja On, se odstranjajo ti trije temeljni pogoji vsega izveličanja.

Je li treba dokazovati, ker glasno uči izkušnja sama in kar čuti vsakdo v svojem notranjem, tudi sredi največje obilnosti časnih dobrot, je li treba dokazovati, da razen Boga ni ničesar, kar bi moglo popolnoma in vsestranski zadovoljiti človeško srce? Cilj človeku je vsekako Bog; in vse življenje tu na zemlji je v resnici podobno potovanju. Pot nam je pa Krist, ker le po Kristovem posredovanju in pod njegovim vodstvom moremo iz tega začasnega, toliko težavnega in nevarnega življenja dospeti k Bogu, ki je obsežek in završek vsega dobrega. „Nikdo ne pride k Očetu drugače, kakor po meni“⁵⁾ Kako le po njem? Pred vsim in zlasti le z njegovo milostjo, katera bi bila pa v začetku prazna, ako bi zanemarjal njegove zapovedi in postave. Ko nam je bil namreč Jezus Krist zadobil izveličanje, je bilo potrebno, da je zapustil svojo postavo kot varuhinjo in oskrbnico človeškemu rodu; da bi ljudje, po njenem vodstvu spreobrnjeni od popačenosti življenja, varno težili za svojim Bogom. „Pojdite in učite vse narode... učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam za-

povedal“⁶⁾ „Izpolnujte moje zapovedi.“¹⁾ Iz tega je razvidno, da je v krščanski veri pred vsim in neobhodno potrebno, slušati Jezusa Krista in se mu s popolno udanostjo klanjati kot najvišjemu Gospodu in kralju. Važna stvar, ki zahteva dostikrat mnogo truda in silnega prizadevanja in stanovitosti. Dasiravno je namreč človeška narava prenovljena po milosti Odrešenikovi, vendar je v vsakem izmed nas ostala neka bolehnost in slabost in popačenost. Razne želje vlečejo človeka zljaj sem zdaj tje, in vabljuje zunanje reči lahko premotijo dušo, da sledi svojemu poželenju, ne pa zapovedi Kristovi. In vendar je treba se ustavljati in na vso moč se bojevati zoper poželenja v pokorščini do Krista, kajti ako se poželjivost ne pokori umu, gospoduje nad njim in vsega človeka izneveri Kristu in ga podvrže svoji sužnosti. „Ljudje popačenega srca in nestanovitnosti v veri se ne morejo odtegniti sužnosti... hlapčujemo namreč trojni poželjivosti, ali poželjivosti mesa ali poželjivosti napuha ali poželjivosti oči.“²⁾

In v tem boju mora biti vsakdo pripravljen, tudi težave in neprijetnosti prenašati zavoljo Krista. Težko je odvrčati, kar s toliko močjo vabi in razveseljuje: trdo in bridko je, dozdevne dobrote telesa in časne sreče zaničevati po volji in po zapovedi Krista Gospoda: in vendar mora kristijan biti vsekako stovit in srčen v prenašanju, ako hoče živeti krščanski. Smo li pozabili, čigavega telesa in čigave glave smo udje? Za predpostavljeno si veselje je pretrpel križ On, ki nam je zapovedal, da zatajimo sami sebe: in delati na to, da se nižji del v človeku pokori višjemu, nikakor ni poniževanje in slabost, marveč je velikodušna čednost, umu celo primerna in človeku pred vsem pristojna. — Sicer pa je človeku usojeno, mnogo trpeti in prenašati. Živeti brez trpljenja in v popolni sreči, je človeku prav tako nemogoče, kakor mu je nemogoče, učiniti sklepe svojega božjega Stvarnika, katerega volja je, da vedno ostanejo nasledki prvega greha. Pametno je torej, da konca bolečini ne pričakujemo na zemlji, temveč da bolečino veledušno prenašamo in se tako vadimo v gotovem upanju največjih dobrot. Kajti ne bogastvu in nasladnemu življenju, niti ne časti in oblasti, temveč potrpljenju in solzam, hrepenenju po pravičnosti in čistemu srcu je Krist odločil večno izveličanje v nebesih.

¹⁾ I. Tim. 2, 6.

²⁾ I. Kor. 15, 22.

³⁾ Luk. 1, 33.

⁴⁾ Jan. 14, 6.

⁵⁾ Jan. 14, 15.

¹⁾ S. Aug. De vera rel., 27.

²⁾ Mat. 28, 19. 20.

Iz tega lahko razvidimo, kakšni morajo biti nasledki zmote in prevzetnosti tistih, ki, zaničevaje vrhovno oblast Odrešenikovo, človeka stavijo na čelo vsem stvarjem in trdijo, da mora človeška narava imeti v vsakem oziru vsestransko gospodstvo, dasiravno ne morejo niti doseči, niti natanje določiti tega gospodstva. Kraljestvo Jezusa Krista ima svojo moč in obliko od božje ljubezni; sveta in urejena ljubezen mu je podlaga in obseg. Iz tega sledi neogibno, da je treba zvesto izpolnjevati dolžnosti, spoštovati pravico drugih, više ceniti nebeške reči od človeških, ljubiti Boga nad vse. Toda gospodstvo človeka, ki Krista ali očitno zametuje ali se ne mení za-nj, ima svoj temelj v lastni ljubezni, je brez ljubezni, ne pozna požrtvovalnosti. Naj gospoduje človek, namreč po Jezusu Kristu; to pa le pod tem pogojem, da pred vsem služi Bogu, in da vestno po njegovi ppostavi uravnava svoje življenje.

Postavo Kristovo pa imenujemo ne le pravne zapovedi, ki jih je Bog zapisal v naša srca, ali zapovedi, katere je Bog razodel v starem zakonu: vse te zapovedi je sevda Jezus Krist izpopolnil in dovršil s tem, da jih je razjasnil, razložil, potrdil; temveč postava Kristova nam je tudi ostali njegov nauk in vse njegove naredbe. Njih glava je nedvomno sveta cerkev; pa res, se li more imenovati kaka naredba Kristova, katere bi ne obsegala v polni meri sveta cerkev? Hotel je nadalje, da se po službi svete cerkve, od njega prečastitljivo ustanovljene, nadaljuje od Očeta mu naročeno delo; in ko je od ene strani založil v njej vse pripomočke človeškega izveličanja, zapovedal je od druge strani najostreje ljudem, da so ji pokorni kakor njemu samemu, in da vestno in v vsem svojem življenju sledijo njenemu vodstvu: „Kdor vas posluša mene posluša, kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje.“¹⁾ Zato se mora postava Kristova po vsaki ceni iskati v sveti cerkvi, in torej je človeku pot Krist, pa mu je pot tudi sveta cerkev: Krist sam v sebi in po svoji naravi, sveta cerkev po službi, ji izročeni, in po oblasti, ji podeljeni. Kdorkoli torej hoče doseči izveličanje zunaj cerkve, se moti, ker je na krivem potu in njegovo prizadevanje je prazno.

(Konec prihodnjič.)

Sv. Tomo Akvinski.

(7. marcija.)

Sv. Tomo Akvinski je za časa svojih pariških vseučiliščinih ukov bival v nekem pariških samostanov.

¹⁾ Luk. 10, 16.

Kadar mu je bila vrsta, bral je tudi on pri kosilih. Beroč je po opatovem menenji nekokrat učinil napako. Zato ga koj opat posvari in mu pomoto popravi. Sv. Tomo besede po opatovem nareku ponovi. Ko ga po kosilu nekdo izmed sobratov opozori, da je bil po krivem grajan, ker je besede pač prav izgovoril, odvrča sv. Tomo: „Ni veliko na tem, ali se beseda izgovori tako ali tako, pač pa je več na tem, jeli kdo ponižen in pokoren, ali ni.“ Bogoslovi trdijo, da se ni nikdar nad nikomur lepše izpolnila beseda v evangeliji: „Bodite kakor otroci“, kakor ob sv. Tomu Akvinijanu, ki je postal zgodnja danica in luč na polju bogoslovskih ved in modroslovja.

L. P.

K godu sv. Toma Akvinskega.

(7. marcija).

Začetek modrosti je strah božji — venec modrosti je strah Gospodov, ki da mir in sad izveličanja.

(Sirah 1. 16, 22.)

Brez boja ni mogoče na zemlji ničesa dragocenega doseči, najmanj pa predragocene čednosti, ki nam ugladi pot po katerej pohitimo, dokončavši kratek tek tega bornega zemeljskega življenja, v našo edino pravo domovino — v sv. nebo. Resnične so besede sv. pisma: Nebeško kraljestvo silo trpi — silni so zares zadržki, ki nas ovirajo na potu v izveličanje — silni pa je nase potegnejo (Mat. 11. 12). A gotovo vse te zapreke premaga oni, ki mu je mar za izveličanje svoje duše.

Kake zapreke so se stavile našemu slavljenču na tej težavni poti! Komaj je dobil pogled v svetno vrenje, komaj spoznal nevarni vrtinec tega življenja, komaj zaznal strmo pot, ki vodi v sveto nebo, že je začel bojevati hud boj, boj s svetom, boj sam s seboj. A prav v tem mladostnem boju je izuril svoje moči in z božjo pomočjo postal res silen in potegnil nase nebeško kraljestvo. A ne samo to. Odprl je nam vsem s čednosti polnim svojim izgledom vrata v nebeško našo domovino. Obilice njegove smo deležni vsi, s sadom njegovih del se je napolnila zemlja (Ps. 103. 13.), te besede veljajo o njem.

Naloga naša na zemlji je ta, da si tu prislužimo nebesa, da tu nabereмо zakladov, s katerimi si kupimo nebesa. Teh zakladov pa si nabiramo v spačenem svetu, ki nam zavida te dragocenosti. S silo nam jih svet puli iz rok, da bi res ostali duševni reveži in taki stopili pred strogega Sodnika.

Sv. Tomo je v zgodnji mladosti okusil ta boj, a ga srečno preстал. Njegovi lastni sorodniki so mu stavili skoraj nepremagljive ovire, a premagal je vse. Premagal je vabljeni svet. Sin, odličen plemenitaž je stopil v red ponižnih dominikancev in tu zasadil v plodovito zemljo čednosti seme, iz katerega je vzrastlo mogočno drevo, ki sedaj razprostira prostrano svoje vejevije po vsem krščanskem svetu.

Šel bo človek v hišo svoje večnosti (Ekl. 12. 5): to so bile našemu svetniku vodilne misli, da je postal vzor vsem, ki hočejo po njegovih stopinjah za

njim. Ta misel na večnost mu je zanetila v zgodnjo mladost nakrasnejše njegove čednosti plamen: sv. čistost. Nad njim, angeljskim cerkvenim učenikom so se spolnile v pravem pomenu svetopi-semske besede: O kako lep je čisti rod v svetlobi svoje čednosti; zakaj njegov spominj je večni, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh. Ako je pričujoč, ga posnemajo, kadar pa se očem odtegne, po njem hrepenijo in venčan vekomaj obhaja zmago, ker je zmagal boj za plačilo neomadeževanih. (Modrijan 4. 1, 2.). Sv. Tomo je bil spodbudljiv izgled sodobnikom v sv. kreposti, pogrešali so ga po njega odhodu s tega sveta sobratje zaradi njegovega prelepega izgleda, v večnosti pa nosi sedaj zmagoslavja krono, ker je junaško prestal boj za neomadeževano čistost.

Kakor sv. čistost, tako se blišči v njem druga njegovih glavnih čednostij: ponižnost. Že od rane mladosti se je pri njem lepo razvijala ponižnost in bila je pravzaprav pri njem studenec, iz katerega so izvirale druge čednosti. Resnična je namreč misel, da brez ponižnosti ni nobena čednost prava; brez nje je navidezna vsaka. Čim bolj čednosten hoče kdo biti, toliko bolj potrebuje krone vseh čednostij: ponižnosti.

Kjer pa je ponižnost, tam je modrost (Preg. 11. 2), prava modrost, kakor je prepotrebna zlasti z ozirom na namen, ki ga ima vsak zemljan. Ponižnost, vir vseh njegovih čednosti, združena z ljubeznijo do nebeškega svojega uzora Jezusa pa tvorita temelj njegovi modrosti, katera ga dela glasovitega po vsem svetu. Sv. Tomu Akvinskemu se namreč klanjajo največji modrijani. Učenostni velikan je ponižni menih Tomo Akvinec. In modroslovnih resnic ni v temeljeval v pregovorljivih zvutih besedah človeške modrosti, ampak v skazovanju duha in moči (1. Kor. 2. 4). To moč pa je črpal iz obilnega studenca njega, ki je božja moč in božja modrost (1. Kor. 1. 24): Krista, v katerem so skriti vsi zakladi modrosti in znanosti (Kološ. 2. 3). „Invictum fidei propugnaculum — nepremagljivi branik sv. vere“ — je naš svetnik, ker on je s svojimi večnotrdnimi nauki stopil v boj z heretiki svoje dobe in z napadalci vere ter vse razpršil. In papež Inccencij VI. je ozirom na njegove nauke, ki nam jih v obilici podaja v svojih uvekovečenih spisih izrekel, da kdor se drži njegovih nauk, ne more zaiti od pota resnice, in kdor stopi z njegovimi kakor skala trdnimi nauki v boj z nasprotniki-brezverci, nikdar ne bo zašel.

Tako se je uvekovečil angeljski učenik s svojimi čednostimi in iz njih izvirajočimi deli pred svetom; a še bolj uvekovečil pa pri njem, ki ga je našel na zemlji v ljutem boju s svetom: pri njegovem in našem odrešeniku v nebesih. Uvekovečil se je v družbi nje, ki jo je tako vneto častil; ob sedežu modrosti božje, presvete Device Marije.

Postavimo si tudi mi za vzor sv. Akvinca, njega prosimo pomoči; njega one modrosti, ki nam je potrebna, da vstrajamo v sedanjem viharnem, protivernem času in da pridemo jedenkrat za njim v sveto nebo. Sv. Akvinec nam glasno govori po izgledu svojega življenja z apostolom Jakobom: Ako kedo izmed vas potrebuje modrosti — zlasti, da bi spoznal vse ovire, ki mu branijo v nebo — naj prosí njega, ki je daje

vsem obilno in dana mu bo, (Jak. 1, 5) zakaj vsak dober dar in vsako popolno darilo je od očeta svetlobe (Istotam 17.). In dano nam bo, da razumemo njegove nauke posnemamo njegova dejanja in v sv. Toma družbi častimo kedaj vsevečnega Boga.

L. F.

Sv. Tomo Akvinski uči o Gospodnji molitvi:

V Gospodnji molitvi ne prosimo samo potrebne, ampak iz nje izvedamo tudi način, kako moramo prositi. Pred vsem kaže naš zadnji smoter, kako naj molimo „Oče naš“. Naš smoter je Bog; k njemu hrepenimo na dva načina: 1.) s tem, da želimo, naj se Bog povsod časti, ali pa 2.) s tem, da smo tudi mi deležni njegove slave. Zato pravimo: Posvečeno bodi Tvoje ime, pridi k nam Tvoje kraljestvo.

K našemu zadnjemu namenu nas pa privede kaka stvar lahko na dva načina: 1.) neposredno, s tem, da si s svojo pokorščino sami zaslužimo plačilo; ali pa 2.) posredno, s tem, da imamo zadostnih sredstev v dosego svojega namena. Zato pravimo: Zgodi se Tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. Daj nam danes naš vsakdanji kruh.

Da lažje dospemo do svojega smotra, moramo odstraniti vse ovire. Tri stvari ovirajoče nas na poti v blaženo večnost, so naslednje: 1.) Greh, ki nam vzame pravico do nebeškega kraljestva, zato molimo: Odpusti nam naše dolge. 2.) Skušnjava, ki nam ovira spolnovati voljo božjo, zato pravimo: Ne vpelji nas v skušnjava! 3.) Nadloge sedanjega življenja, ki nam branijo živeti po božjih postavah, zato pravimo: Temveč reši nas hudega.

Po Heltinger-u I. E.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostolstva.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

Glavni namen za mesec februarij:

Verske kongregacije na Francoskem.

b) Posebni nameni.

1.) **Sv. Mihael in tovariši, mučenol.** Vse zadeve bralcev dobrega časopisja. Prvoizpovedanci. Več gorečnosti pri sprejemanju sv. zakramentov.

2.) † **Sv. Simplioj.** Zdravje sv. očeta. Cerkevni duh v semeniščih. Spreobrnjenje versko mlačnih družinskih očetov.

3.) **Sv. Kunigunda, cesarica.** Cesar avstrijski. Zadolženje izgubljenega poklica. Prvoobhajanci.

4.) **Sv. Kazimir.** Slovani. Cerkev na Poljskem. Obvarovanje mladine pred pohujšanjem. Ureditve zakonov. Spreobrnjenje grešnikov.

5.) **Sv. Pavel Nav. in tovariši.** Duhovniki in obhajanci. Več nesrečnih žrtev nevere in strasti. Milost stanovitnosti v dobrem.

6.) **Sv. Koleta, devica.** Spoznanje ljubezni božje do nas, ki se razodeva v trpljenju Kristovem. Krščanske device. Srečna izvolitev stanu.

7.) **Sv. Tomo Akvinski.** Katoliške šole in učenjaki Ohranjenje pravne čistosti pri učeči se slovenski mladini. Stanovitnost v duhovniškem in redovnem stanu. N.

Rimsko.

Sv. oče Leoc XIII je bil Petrovim naslednikom izvoljen 20. februarja; trojnato papeško krono pa odices 3. marca 1878. leta. Torej je preteklo pepelničeno sredo, letošnjega 20. februarja in bode nedeljo, letošnjega 3. marca, uprav 23 let od tega katoliško cerkev in vesoljni svet osrečujočega čina. Bog živi saboto, 2. marca t. l., starost 91 let doseglega, a še čisto mladeniško navdahnjenega papeža velikana! — Bog ohrani v blagor sv. cerkve; v srečo vseh katoliških in vseh še nekatoliških ljudstev po zemlji do najskrajnejše meje človeškega življenja — Leonovo modrost!

Raznoterosti.

Iz Kitaja. Žalostna poročila nam dohajajo od katoliških misijonarjev iz vznemirjenega Kitaja. Vspseh evropskih mogotcev niti v domačinih srd, katerega občutijo ponajveč tamošnji kristijani, zlasti pa še misijonarji-tujci. Sovražna sila ni prizanašala niti prvim niti drugim. Nad 50.000 kristijanov je do sedaj pomorjenih, med njimi 45 misijonarjev in cela vrsta redovnic, ki tu požrtvovalno opravljajo dela usmiljenja. V gnotnem oziru zlasti trpe tamošnji misijoni. Veliko veliko zavodov so končali sovražni domačini, dokaj krasnih cerkva, bolnišnic, sirotišnic, šolskih poslopij, last katoliških misijonarjev leži v razvalinah. Odkod pomoči? — Ime kristijan je v ušesih Kitajca-nacijonalca ime smrtnega sovražnika in njega prva naloga je, končati mu vse kar ima in vzeti se najdražje — življenje. Ogenj je vpepelil vernim Kitajcem stanovanje, sovražna roka jim uropala vse imenje. Zima, katera, kakor slišati, je kaj huda, jim dela največ težav. Brez strehe so; mraz neznošen, domačin jim sovražnik, prijatelj le katoliški misijonar. Toda misijonar je v prav taki bedi kakor on. Odkod torej pomoči? Naši bratje — morda celo po krvi — neumorno delalni misijonarji, trpe stiske, kakor se jih mi še misliti ne moremo. Naši bratje v Kristu, krščansko kitajsko ljudstvo v stiski, in ni mu doma pomoči. Živi morajo oboji iti s sveta, ako se ne usmili radodarna roka vernih kristijanov svojih sobratov ter jim iz daljave pošilja pomoč, katere jim ne dajo sovražni domačini — nasprotni sv. cerkvi. Za vsak mal darček bo Krist gotovo plačnik!

L. P.

Listek.

Komendator Matej Servicelj je 20. t. m. na Rebrci zamrl. Ta smrt je zadala globoko rano koroškim Slovincem. Vzorni duhovnik Servicelj se je rodil 26. majnika 1832 na Golšem nad Žihpoljami. Najvpešneje mu je bilo naporovanje, ko ga je knezskof dr. Valnt Wiery imenoval dvornim kapelanom in svojim tajnikom. Brezdvombeno je povzročevalo le-to delovanje, da je bil župnik Servicelj imenovan pozneje k. š. konzistorijskim svetnikom — kar je le redek naslov kakemu

dekanu in kar časih tudi ta ali drugi kanonik ni. — Mrtvaškim poročilom o komendatorji Servicelji je to pridejati, da bi brez njega brezdvombeno ne bilo še šole v Velikovci. Prvi je namreč Servicelj sprožil in vtemeljeval potrebo te šole na veliki skupščini l. 1889. v Bledu. Družbino vodstvo se je povodom tega ukvarjalo s to mislijo, pretvorilo jo v dejanje in družba se je ob ogromnih Velikovških troških izkravala za koroške Slovence. Ko bi ves slovenski svet kedaj pozabil „Družbe sv. Cirila in Metoda“ — koroški Slovenci bi je po naših nazorih o hvaležnosti — pozabiti na smeli.

V znamenji stoletja. Umrla je stara stara angleška kraljica Viktorija po nenavadno dolgem vladovanji. Nad 60 let je nosila angleško kraljevo, dolgo vrsto let že tudi indijsko cesarsko žezlo. Otroci jej, stari nad 60 let in mlaji in unučeki ter unukinje — vsi so solze lili ob ponositem mrtvaškem katafalku in ljudstvo je simpatičnimi čuvstvi spremljalo to žalo dogodho. Saj je pač malo Angležev, da bi jim ne bila že o njihovem rojstvu kraljevala Viktorija. — Nekaj dni pozneje pa je umrl na Dunaji in ne v Belemgradu ne še 50letni srbski kralj Milan. Od doma prognan je moral svetu zatisniti oko v tujstvu. Niti sin mu, sedanji mladi srbski kralj Aleksander, niti Milanova žena Rusinja Natalija nista došla solz točit ob njega smrtno postelj. Niti sin mu, niti kraljica Natalija nista došla niti k mrtvaškemu odru niti k pogrebnim slovesnostim na Dunaj. „Odpuščajte, da Vam bo odpuščeno“ je za ta slučaj zastoj zvenela beseda sv. pisma. — Pač pa je veličastnost smrti do jedra razumel velikelj ljubitelj človeštva, sedaj vladajoči ruski car Nikolaj. Milanovemu sinu, sedanjemu mlademu srbskemu kralju Aleksandru, je namreč brzojavnim potom sožalnico doposlal ne v srbsko prestolnico Beligrad, kjer je bival to dōbo Aleksander — pač pa na Dunaj, kjer je na mrtvaškem odru samovalo kralj Milanovo truplo. Z eno besedo „Dunaj“ in ne „Beligrad“ je povedal veliki čutečnik Nikolaj vse. Govorilo je ruskemu caru — srce: vladajočim v ravnilo in vladanim v poučilo. Po svoji želji se je Milan pokopal v Krušedolu, srbskem samostanu na avstrijski, ne na domači srbski zemlji. In sopet ni navzočeval ne sin Aleksander ne Aleksandrova mati Natalija ob tem slovesnostnem činu, ko se je Milanu pogrezovalo tu truplo v grob, da je zemlja sprejela, kar je njenega. — Slovani, Slovenci! učimo se vselej in povsod iz velikih in pa iz malih izgodeb. Vsak uk je nam hasnovit. Klanjamo se vsaj majesteti blede smrti. Nedotakljiv naj nam je zamrli in nikoli ne kličimo nečastnicami mrtvih iz groba. Vsaj na mrtvaškem odru naj nam je sveta Božija podoba. Res, da je umrli srbski kralj Milan vreden dostega pomilovanja; a oče je pa vender le Milan, soprog je, človek je in — bivši kralj. — Oj! teh znamenj novega veka.

Škofijska kronika.

Premilostni g. knezskof Anton Bonaventura Jeglič je pridigoval ob 40urni pobožnosti v stolnici vtorek, 19. febr. Četrtek, 21. febr. je bil pri cesarju sprejet k avdijenci. Z zanimanjem se je udeleževal v ljubljanskem bogoslovišči bogoslovskih izpitov, ki so se završili 26. febr. za I. polletje.

— s —